

➔ CASE STUDY 1:

ARMOEDELOONTJES IN HET RIJKSTE LAND TER WERELD

DWAYNE WERKT in een fastfoodrestaurant in Chicago, VS. Met zijn loon onderhoudt hij zijn 2 dochters, zijn broers en zussen, zijn moeder en grootmoeder. "In mijn familie ben ik de enige kostwinner, en met een loon van **\$ 8,25** per uur (ongeveer 7 euro) komen we niet rond. Als je ziet hoe hard we moeten werken in een fastfoodrestaurant, dan zouden we er meer aan moeten overhouden".

LAGE LONEN en onzeker werk bestaan niet alleen in ontwikkelingslanden.

Werknemers in drie van de zes meest voorkomen – de beroepen in de Verenigde Staten – kassier, keukenhulp en kelner/serveerster – krijgen enkel het minimumloon betaald. De gemiddelde leeftijd van deze werknemers is 35 jaar en velen onder hen moeten een gezin onderhouden. **43%** heeft enige ervaring aan de universiteit, en velen hebben een masterdiploma op zak.

MET HET MINIMUMLOON IN DE VERENIGDE STATEN KAN JE STEEDS MINDER KOPEN, EN HET AANTAL VAKBONDS LEDEN VAN EEN VAKBOND GAAT ACHTERUIT. TEGELIJKERTIJD IS DE ONGELIJKHEID IN DE VS GROTER GEWORDEN. HET INKOMEN VAN DE 90% MINST VERDIENENDE WERKNEMERS IS AMPER GESTEGEN, TERWIJL HET INKOMEN VAN DE 1% AAN DE TOP PIJLSNEL GEGROEID IS.

EN IN BELGIË

MARIE, 25 JAAR, IS EEN ALLEENSTAANDE MAMA. Ze vindt heel moeilijk werk dat ze kan combineren met de zorg voor haar kindje. Ze werkt als verkoopster in een kledingwinkel, met een tijdelijk contract. Deeltijds, want als ze tot de sluiting moet blijven, zou ze nooit op tijd in de crèche raken om haar dochtertje op te halen.

Marie verdient met haar deeltijdse job netto **1288,11* EURO** per maand. Ze moet voor de huur van haar appartement, water, gas, elektriciteit en een gsm-abonnement al 800 euro betalen. Wat overblijft is veel te weinig om eten en kleding te kopen voor hen beiden. Marie krijgt gelukkig wel kindergeld en een toeslag voor eenoudergezinnen: daardoor heeft ze **141,74 EURO** extra per maand. Dankzij dit extra geld kan ze net het hoofd boven water houden. Met vakantie gaan of een bezoekje aan de kapper? Zulke extraatjes kunnen er nauwelijks af voor Marie.

De ongelijkheid stijgt in België minder snel in vergelijking met andere landen, dankzij dit systeem van sociale bescherming. Maar die sociale bescherming staat onder druk door onze huidige regering. Die wil graag besparen op de sociale zekerheid.

In de crèche krijgt Maries peuter gemakkelijk de ene kinderziekte na de andere, en daardoor wordt Marie soms ook zelf ziek. Dan kan ze niet gaan werken. Haar baas heeft al laten blijken dat ze het niet fijn vindt dat Marie daardoor zo vaak afwezig is. Wat als ze geen nieuw contract krijgt?

- Wat kunnen Dwayne en Marie doen om hun situatie te verbeteren?
- Wie staat aan hun kant en kan hen helpen?
- Hebben jullie al van vakbonden gehoord? Wie kan uitleggen wat ze doen?

UITLEG:

BETER WERK, EEN HOGER LOON, meer werkzekerheid: die dingen kunnen Dwayne en Marie niet op hun eentje gedaan krijgen. Vakbonden zijn er om collectief, in groep dus, op te komen voor de rechten van werknemers. Om de belangen van werknemers te verdedigen tegenover de werkgevers en aandeelhouders, die in de eerste plaats winst willen maken. Vakbonden gaan collectief onderhandelen met werkgevers en met de regering om de welvaart eerlijk te verdelen. Zonder vakbonden was in België het recht op vakantie in 1938 niet uitgebreid voor alle werknemers. Zonder vakbonden hadden we nog steeds kinderarbeid, geen minimumloon en slechte werkomstandigheden. Zonder vakbonden zou er niemand zijn om gemaakte afspraken of beloofde voordelen af te dwingen.

VEEL LANDEN HEBBEN GEEN STERKE VAKBONDSGESCHIEDENIS. Op veel plaatsen wordt er hardhandig opgetreden tegen werknemers die zich willen groeperen en organiseren. Zo werden in bv. Zuid-Korea vakbondsleden illegaal gearresteerd, vakbonden opgedoekt en

maatregelen getroffen die staken moeilijker maken. Ook in Cambodja werd onlangs (2016) het recht op organiseren beperkt. Het wordt er steeds moeilijker een legale staking te organiseren en zo collectief te laten zien dat je ontevreden bent.

DAT IS PIJNLIJK. Het recht op organisatie staat zwart op wit in de verdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO), maar verschillende landen nemen het stakingsrecht niet ernstig en respecteren het niet.

De IAO (of ILO: international Labour organisation) is een gespecialiseerde organisatie van de Verenigde Naties. De IAO waakt over internationale arbeidswetten, die werknemers beschermen. In haar missie stellen de leden van de IAO dat ze zich inzetten voor de bevordering van sociale gelijkheid, de internationaal erkende mensenrechten en arbeidsrechten. Want dat was de reden dat de IAO is ontstaan: sociale rechtvaardigheid garanderen, omdat die essentieel is voor een duurzame, universele vrede.

BRONNEN:

*Cijferberekening: LBC-NVK secretariaat Leuven

<http://brussel.famifed.be/nl/bedragen/algemene/toeslagen>

OXFAM
Solidariteit

CASE STUDY 2:

APPLE BETAALT GEEN EERLIJKE BELASTINGEN

IERLAND: In 2016 kreeg Apple van de Europese Commissie een grote boete van **13 miljard euro** voor belastingontwijking. Apple had in Ierland allerlei slimme constructies opgezet om bijna geen belastingen te moeten betalen op winst die het Amerikaanse bedrijf buiten de VS maakte.

APPLE MAAKTE TOT 2014 gebruik van een achterpoortje in de Amerikaanse en Ierse belastingwetten. Het bedrijf kreeg van de Ierse belastingdienst een op maat gemaakt akkoord, waardoor het amper belastingen moest betalen. Alle winst buiten de VS werd doorgesluisd naar twee Ierse dochterbedrijven die zogenaamd 'fiscaal staatloos' waren.

In 1 van die 2 dochterbedrijven zat het grootste deel van de wereldwijde bedrijfswinsten van

Apple: **252 miljard dollar**. Op zo'n gigantisch bedrag slechts 1% minder belastingen betalen, levert dus simpel gezegd 2 miljard euro op. Apple kon zelfs het Amerikaanse belastingtarief van **35 %** quasi volledig ontwijken en het percentage belastingen tot bijna nul herleiden. Dan is de rekening natuurlijk snel gemaakt.

DE FISCALE CONSTRUCTIE die Apple gebruikte, kwam publiek onder vuur te liggen. Daarop riep Apple zijn boekhouders bijeen om opnieuw na te denken over een verhuis en andere slimme belastingconstructies. Het resultaat? Apple opende simpelweg een administratieve zetel in Jersey. Dat is een klein eiland in het bezit van de Britse kroon, maar het is geen deel van de Europese Unie of van het Verenigd Koninkrijk. Jersey moet dus geen Europese of Britse belastingregels volgen.

EN ZO VOND APPLE EEN NIEUW PLEKJE WAAR HET AMPER BELASTINGEN HOEFDE TE BETALEN.

EN IN BELGIË

KEN JE DE GROOTSTE BIERBROUWERIJ TER WERELD? Dat is AB InBev. De hoofdzetel bevindt zich in Leuven. Het begon ooit bij brouwerij Den Hoorn, in 1366, met het bekende bier Stella Artois. Het merk Stella Artois is vandaag eigendom van AB InBev, een grote multinational die in 2004 ontstond door de fusie van 2 grote bierbrouwerijen: het Belgische Interbrew en het Braziliaanse Anheuser-Busch. Vandaag maakt AB InBev elk jaar miljarden winst. Ze bezitten 1/3de van de wereldwijde drankenmarkt. Iedereen kent wel een merk van AB InBev: Budweiser, Corona, Leffe, Jupiler...

De rijkste families van België (de Spoelberch, de Van Damme en de Mévius) zijn de grootste Belgische aandeelhouders van AB InBev. De aandeelhouders die de meerderheid van de aandelen in handen hebben (en dus ook veel invloed hebben op het beleid van het bedrijf) zijn Brazilianen.

AB InBev is een belangrijke speler in de Belgische economie. De Belgische overheid geeft het bedrijf een interessant belastingvoordeel. Het officiële belastingtarief is 34%, maar AB InBev zou slechts een kleine belasting van 1% hebben betaald op een winst van **1,93 miljard euro**.

- Alle bedrijven gelijk voor de wet? Of zijn speciale belastingdeals een goede manier om grote multinationals aan te trekken en te doen blijven?
- Vaak horen we dat de overheid geen geld meer heeft voor sectoren zoals gezondheid, onderwijs, mobiliteit, enz. Wat kan de staat doen om toch geld te voorzien voor deze sectoren?

UITLEG:

POLITICI IN KLEINE LANDEN, zoals België, geven belastingvoordelen en exclusieve deals aan multinationals om hen naar hun land te halen. Die discrete deals worden steeds vaker aan het licht gebracht en krijgen veel kritiek.

De Europese Commissaris voor Mededinging heeft een onderzoek ingesteld om vast te stellen of exclusieve belastingkortingen als illegaal kunnen worden beschouwd. De conclusie: 50 bedrijven moeten samen meer dan 700 miljoen euro belasting terugbetalen aan België.

Grotere landen, zoals Duitsland en Frankrijk, klagen dat multinationals dreigen om te verhuizen naar landen waar de belastingen lager zijn, zoals België, Nederland of Ierland. Dat leidt tot een race naar de bodem, waardoor Europese landen met elkaar gaan concurreren.

Burgers en organisaties stellen hierover ook steeds meer kritische vragen: kan het zomaar dat multinationals veel minder belastingen moeten betalen dan kleine of middelgrote ondernemingen, zoals de lokale bakker om de

hoek of een kleine start-up met lokaal bier? Dat is oneerlijke concurrentie.

In alle landen moeten burgers en bedrijven belastingen betalen. Belastinggeld is nodig voor publieke diensten, zoals wegen, scholen, gezondheidszorg, een uitkering wanneer je ziek bent of mama/papa wordt. Met belastinggeld kan je de rijkdom van een land herverdelen. De regering van een land beslist wie hoeveel belastingen moet betalen.

De kloof tussen arm en rijk is vandaag groter dan ooit, zo blijkt uit het laatste Oxfam-rapport "Beloon werk, niet rijkdom":

- Er zijn nog nooit zoveel miljardairs bijgekomen zijn op 1 jaar tijd. Elke 2 dagen kwam er gemiddeld 1 nieuwe miljardair bij (cijfers maart 2016 - maart 2017).
- De wereld is er het afgelopen jaar rijker op geworden (niet slecht!), maar... 82% van die toegenomen rijkdom gaat naar de rijkste 1% mensen, terwijl de armste helft geen cent rijker is geworden.

BRONNEN:

Oxfam-rapport "Beloon werk, niet rijkdom" (23/01/2018):

<https://www.oxfamsol.be/nl/beloon-werk-niet-rijkdom>

APPLE

<https://www.volkskrant.nl/economie/apple-ontdook-voor-tientallen-miljarden-aan-belasting-blijkt-uit-paradise-papers-a4533048/>

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2017/11/07/hoer-apple-een-fiscaal-achterpoortje-zocht-en-vond-op-jersey/>

AB INBEV :

<https://www.nytimes.com/2015/10/20/business/international/anheuser-busch-a-b-inbev-sabmiller.html>

http://www.lemonde.fr/economie/article/2015/10/26/jorge-paulo-lemann-l-ogre-bresilien_4796983_3234.html

<http://www.ab-inbev.com/our-brands.html>

https://www.rtf.be/info/economie/detail_la-famille-de-spoelberch-a-la-tete-d-ab-inbev-citee-dans-les-panama-papers?id=9260355

OXFAM
Solidariteit

CASE STUDY 3:

ZWAKKE GEZONDHEIDSZORG KOST DE ARMSTE MENSEN HET LEVEN IN GHANA

BABENA BAWA was een boer in het Wa East district in Ghana. In mei 2014 stierf hij door een slangenbeet. Het gezondheidscentrum in de regio van Babena had het antigif dat zijn leven kon redden niet meer in voorraad.

Als er in de gezondheidscentra in Babena's buurt het nodige antigif aanwezig was geweest, dan had de beet makkelijk kunnen genezen. In de plaats daarvan heeft Babena de laatste uren van zijn leven doorgebracht in een hopeloze race tegen de klok, naar het regionale ziekenhuis 120 km verderop. De weg naar het ziekenhuis was in slechte staat en de reis duurde te lang. Babena stierf voor hij aankwam in het ziekenhuis.

Babena Bawa woonde in Wa East district. Deze regio in het noordwesten van Ghana is

verafgelegen en onderontwikkeld. Er zijn 7 gezondheidscentra, voor een bevolking van 80.000 mensen. Er zijn geen ziekenhuizen, geen gediplomeerde artsen en slechts 1 verpleegkundige per 10.000 mensen.

Het verhaal van Babena staat in sterk contrast met dat van de Ghanese presidentskandidaat Nana Akufo-Addo. Toen die hartproblemen kreeg in 2013, kon hij naar Londen vliegen voor een behandeling door een gespecialiseerde arts.

Politici kunnen andere keuzes maken. Ze kunnen iedereen toegang geven tot gezondheidszorg. De Ghanese overheid had in 2014 een soort ziekteverzekering gecreëerd, de National Health Insurance Scheme (NHIS). Maar de armste en meest kwetsbare Ghanezen konden hier geen gebruik van maken.

OXFAM HEEFT SAMEN MET LOKALE PARTNERORGANISATIES DE REGERING OPGEROEPEN OM IEDEREEN TOEGANG TE GEVEN TOT GEZONDHEIDSZORG. ER IS INTUSSEN VOORUITGANG GEBOEKT OP DAT VLAK: OOK VOOR MENSEN IN ARMOEDE EN ANDERE KWETSBARE GHANEZEN IS ER NU BETAALBARE GEZONDHEIDSZORG. MAAR ER ZIJN NOG PROBLEMEN OP TE LOSSEN: HET SYSTEEM MOET BETAALBAAR BLIJVEN, EN IEDEREEN MOET ER GELIJK GEBRUIK VAN KUNNEN MAKEN.

EN IN BELGIË

ANNE IS VIJFTIGER en heeft een chronische ziekte, de ziekte van Crohn. Anne heeft wel een ziekteverzekering, maar de facturen van het ziekenhuis lopen toch hoog op. Door haar ziekte voelt Anne zich moe en zwak, en kan ze niet gaan werken. Anne krijgt een vervangend inkomen (een ziekte-uitkering), maar dat is niet genoeg om alle kosten te betalen.

Het tweede jaar dat Anne arbeidsongeschikt is, bedraagt haar uitkering maar 40% van haar vroegere brutoloon. Bovendien is ze nu officieel "langdurig ziek": de bedrijfsarts en de arts van het ziekenfonds willen haar graag terug aan het werk via een re-integratietraject. Als Anne niet meedoet aan dat traject, riskeert ze haar uitkering te verliezen.

Terwijl Anne ziek thuis moest blijven, heeft haar vrouw Sofie de zorg voor de kinderen en het huishouden op zich genomen. Maar dat kon ze op lange termijn moeilijk combineren met haar job in een hoge functie. Sofie kon de druk niet meer aan en zit nu thuis met een burn-out.

- Wat had Babena Bawa (de boer uit Ghana) kunnen redden?
- Is het de taak van de overheid om zieke mensen te ondersteunen?
- Hoe kan de overheid dit doen?

CASE STUDY 4:

DE KRACHT VAN PENSIOENEN IN ZAMBIA

TIZIWENJI TEMBO IS 75 EN WOONT IN KATETE, een district in Zambia. Ze zorgt voor haar 4 kleinkinderen. Tot voor kort had ze geen regelmatig inkomen, en vaak hadden ze te weinig of niets te eten. De kinderen wilden niet naar school gaan omdat ze geen uniformen en boeken hadden, en daardoor uitgelachen werden.

Het leven van Ziziwenji en de kinderen is onlangs helemaal veranderd, omdat Tiziwenji nu een vast pensioen van 12 dollar per maand krijgt. Daardoor kan haar gezin regelmatig eten en schoolkledij kopen, en het huis waar ze wonen herstellen.

PENSIOENEN HEBBEN HET LEVEN VAN TIZIWENJI HELEMAAL VERANDERD, EN KUNNEN HETZELFDE DOEN VOOR MILJOENEN ANDERE OUDERE MENSEN.

EN IN BELGIË

MARCEL IS 75. Hij heeft heel zijn leven hard gewerkt als metser en is nu sinds enkele jaren met pensioen. Maar Marcel wordt een dagje ouder en heeft zorg nodig. Zijn pensioen is te laag om zijn verblijf in het rusthuis en zijn medicatie te betalen. Marcel heeft geen kinderen die financieel kunnen helpen.

De zus van Marcel, Paula, zit in hetzelfde rusthuis en heeft heel haar leven thuis als huisvrouw gewerkt. Haar man werkte maar is nu overleden. Daardoor kon Paula niet meer alleen thuis blijven. Ze krijgt een zogenaamd overlevingspensioen, maar daarmee kan ze nauwelijks de kosten van het rusthuis betalen.

Paula's twee kinderen zijn verplicht om bij te leggen, zodat ze comfortabel en waardig oud kan worden. "Verplicht", inderdaad, want er bestaat een "onderhoudsplicht" bij opname in een rusthuis. Dat betekent dat familieleden wettelijk verplicht kunnen worden om bij te leggen voor hun ouders, als hun financiële toestand dat toelaat. De bijdrage is afhankelijk van het vermogen van de kinderen. Sommige steden passen de onderhoudsplicht niet of maar deels toe.

- Is het pensioen een recht?
- Moet de overheid het pensioen betalen?
- Of moet je zelf maar genoeg geld sparen voor wanneer je met pensioen bent?

→ UITLEG:

JE ZAL HET MAAR MEEMAKEN: je wordt ziek en je kan je behandeling niet betalen. Je verliest je job (of voor boeren: je oogst) en je valt zonder inkomen. Of je werkt je hele leven lang, maar op je oude dag krijg je geen pensioen. Voor 3/4de van de mensen in de wereld is dit jammer genoeg geen fantasie. Meer dan 5 miljard (!) mensen komen in grote problemen wanneer ze een kleine tegenslag hebben in het leven. Waar je ook woont: zonder sociale bescherming is het leven een loterij. Wie geluk heeft, haalt het; wie geen geluk heeft, verliest.

Sociale bescherming betekent dat een regering kiest om geld te investeren in haar bevolking. Ze zorgt voor je pensioen, een uitkering wanneer je ziek bent of wanneer je zonder werk valt. Ze geeft subsidies, zodat gezondheidszorg en onderwijs betaalbaar blijven.

Die investeringen geven een inkomen aan de

mensen die dat het meest nodig hebben. Ze verkleinen de ongelijkheid tussen grote en kleine inkomens. Sociale bescherming is een snelle en efficiënte manier om economische ongelijkheid weg te werken, en om een samenleving te creëren waar zorg en gelijkwaardigheid belangrijk zijn. Uit recente cijfers blijkt jammer genoeg dat meer dan 70% van de wereldbevolking onvoldoende gedekt is door sociale bescherming.

In België zorgt sociale bescherming onder andere voor:

- medische verzorging,
- uitkeringen voor arbeidsongeschiktheid en voor een handicap,
- werk,
- ouderdom (een pensioen)
- overlijden (bv. een overlevingspensioen voor de weduwe/weduwenaar),
- gezin (bv. kinderbijslag)
- maatschappelijke integratie
- sociale hulp.

BRONNEN:

Z. Chande (2009) 'The Katete Social Pension', unpublished report prepared for HelpAge International, cited in S. Kidd (2009) 'Equal pensions, Equal rights: Achieving universal pension coverage for older women and men in developing countries', Gender & Development, 17:3, 377-88, <http://dx.doi.org/10.1080/13552070903298337>

<https://sociaal.net/opinie/kinderen-laten-betalen-voor-het-woonzorgcentrum/>

<http://www.devoorzorg.be/antwerpen/voordelen-advies/dienstverlening/Advies-over-pensioen/info-wetgeving/Pages/Inkomensgarantie-voor-ouderen-l60.aspx>

<https://www.seniorennet.be/redactie/artikel/142/wat-als-je-ouder-de-opname-in-een-zorginstelling-niet-zelf-kan-betalen>

<http://www.dewereldmorgen.be/artikel/2017/12/21/kim-de-witte-het-idee-dat-we-langer-moeten-werken-klopt-gewoon-niet>

<http://www.wallonie.be/fr/actualites/assurance-autonomie-solidarite-nouvelle-entre-tous-les-wallons>

https://www.rtbf.be/info/belgique/detail_l-assurance-autonomie-wallonne-c-est-pour-2019?id=9748575

OXFAM
Solidariteit

CASE STUDY 5:

GRIEKENLAND, EEN EUROPEES LAND MET EEN ARMTIERIGE GEZONDHEIDSZORG

HELENA (24) EN PETROS (20) hebben elkaar leren kennen tijdens hun studies aan de universiteit van Athene, de Griekse hoofdstad. Helena heeft een diploma journalistiek behaald, maar ze vindt moeilijk werk als journaliste. Ze werkt al 2 jaar in een supermarkt en stuurt elke maand tientallen sollicitatiebrieven op.

Drie maanden geleden werd Helena zwanger. Omdat het koppel geen goedbetaalde jobs heeft, zijn niet ombezorgd gelukkig. Helena en Petros kunnen niet gebruikmaken van de publieke medische zorg en hebben niet genoeg geld om tijdens de zwangerschap geregeld naar de dokter te gaan. Door de financiële crisis van 2007 heeft de Griekse overheid bespaard op

gezondheidszorg, en sindsdien hebben sommige zwangere vrouwen (zoals Helena) niet langer recht op medische bijstand.

HELENA EN PETROS kunnen niet rekenen op financiële steun van hun ouders, want door de besparingen werd hun pensioen met de helft verminderd. Helena neemt daarom grote risico's voor haar eigen gezondheid en die van haar baby: net zoals veel andere zwangere vrouwen in Griekenland gaat ze niet naar de gynaecoloog of laat ze geen echografie nemen om te zien of alles in orde is. Om te bevallen, plant ze om naar de spoedafdeling van het publieke ziekenhuis te gaan. Maar zelfs om dat te betalen, moet ze 600 euro bij elkaar zien te krijgen. Een bedrag dat even groot is als haar maandloon!

DE EUROPESE UNIE EN DE BANKEN HEBBEN GRIEKENLANDBIJZONDER STRENGE BESPARINGEN OPGELEGD. EEN GROOT DEEL VAN DE GRIEKEN ZAT EN ZIT DAARDOOR NOG STEEDS IN HET NAUW. ER WERD BESPAARD OP SOCIALE DIENSTEN EN DOOR DE CRISIS WAS DE WERKLOOSHEID GROOT. 1/3DE VAN DE GRIEKEN STOND OP DE RAND VAN DE ARMOEDE. 17,5% VAN DE GRIEKEN LEEFDE IN EEN GEZIN DAT GEEN INKOMEN HAD, EN WAS TOTAAL AFHANKELIJK VAN FAMILIE OF ANDERE MENSEN IN HUN NETWERK.

EN IN BELGIË?

In België leeft ongeveer 15,9% van de inwoners onder de armoedegrens. Dit is maar liefst 1 op 7 Belgen!

Toch is België is niet bij de slechtste leerlingen van Europa: het Europese gemiddelde van mensen in armoede lag in 2016 op 17,3%.

Maar België zakt de laatste jaren steeds verder weg in de statistieken en slaagt er niet in om de armoede terug te dringen. 58% van de mensen die geen job hebben (o.a. gepensioneerden, zieken of werkzoekenden) loopt het risico om in armoede terecht te komen.

De kloof tussen wie een loon krijgt en mensen wie een vervangingsinkomen krijgt, wordt groter.

- Wat is een besparingsbeleid?
- Denk je dat besparingen op sociale diensten nodig zijn om de economie van een land beter te doen draaien?

UITLEG:

MET DE FINANCIËLE en economische crisis van 2007 begonnen ook voor Griekenland jaren van besparingen door de overheid. De Griekse samenleving werd daardoor ongelijker:

- 6 jaar na de crisis werd geschat dat er 25% meer daklozen waren dan in 2009;
- Steeds meer mensen hadden minder toegang tot de publieke gezondheidszorg, in het bijzonder arme en gemarginaliseerde mensen. Bijna 1 op de 3 Grieken kon in 2013 niet gebruikmaken van publieke gezondheidszorg

● Ook de criminaliteitscijfers stegen omwille van toenemende armoede en werkloosheid en beperkte toegang tot sociale diensten.

● Het besparingsbeleid in Griekenland heeft zware gevolgen: het systeem van sociale bescherming en gezondheidszorg is volledig afgebroken. De gevolgen zijn duidelijk voelbaar voor de meest kwetsbare mensen. bv. voor vrouwen. 60% van de vrouwen zijn langdurig werkloos, wat hun toegang tot gezondheidszorg beïnvloed. De armste gezinnen zijn door de crisis en de besparingen bijna alles kwijt.

BRONNEN:

<https://www.oxfam.org/sites/www.oxfam.org/files/cs-true-cost-austerity-inequality-greece-120913-en.pdf>

<https://www.hln.be/nieuws/binnenland/15-procent-van-de-belgen-leeft-onder-armoedegrens-acd3cab/>

OXFAM
Solidariteit

CASE STUDY 6:

BETAALBARE KINDEROPVANG IN CANADA (QUEBEC)

DE CANADESE PROVINCIE QUEBEC HEEFT IN 1997 beslist dat de maximumprijs voor kinderopvang verlaagd werd tot 7 Canadese dollar per kind, per dag. Met deze nieuwe maatregel kunnen vrouwen en arme gezinnen hun kinderen makkelijker naar de opvang brengen en dus ook makkelijker gaan werken. In de jaren nadat de maatregel werd ingevoerd, is het aantal kinderen, jonger dan 4 dat naar de kinderopvang gaat, sterk gestegen: van 18% in 1998 naar maar liefst 53% in 2011. In andere Canadese provincies werden de prijzen voor kinderopvang niet veranderd en daar gaat maar ongeveer 20% van de kinderen jonger dan 5 naar de opvang.

Deze maximumprijs voor kinderopvang in Quebec had belangrijke gevolgen voor de

werkgelegenheid voor vrouwen. Het werd voor hen makkelijker om een goed inkomen te verdienen.

Tussen 1996 en 2011 is het aantal werkende vrouwen veel sneller toegenomen in Quebec dan in de rest van Canada. In Quebec is het aantal moeders dat gaat werken sneller gestegen dan het aantal werkende vrouwen zonder kinderen. Sterker nog: de relatieve armoede* van gezinnen met alleenstaande moeders is gedaald van 36% naar 22%.

Volgens een studie hadden in 2008 bijna 70.000 meer moeders in Quebec een job, die ze niet gehad zouden hebben zonder de maximumprijs voor de kinderopvang. Dat is een stijging van 3,8% van vrouwen met een job.

DEZE HERVORMING WAS POSITIEF VOOR DE BETROKKEN VROUWEN, EN OOK VOOR DE ECONOMIE. WANT VROUWEN DIE GAAN WERKEN, MOETEN OOK BELASTINGEN BETALEN WAARMEE DE OVERHEID NIEUWE MAATREGELEN KAN TREFFEN. DE HERVORMING GAF EEN IMPULS AAN DE ECONOMIE EN DROEG BIJ TOT MEER ECONOMISCHE GELIJKHEID TUSSEN MAN EN VROUW.

EN IN BELGIË?

FRANCISCA IS MOEDER VAN 3 KINDEREN en woont in Antwerpen. Haar man is arbeider met onregelmatige werkuren. Francisca vindt in haar stad geen betaalbare opvang voor haar baby van 4 maanden en haar peuter van bijna 2 jaar. Er zijn nog enkele plaatsen in de privé-kinderopvang, maar die kost 32,50 euro per dag. Dat kunnen Francisca en haar man met hun lage inkomen niet betalen. Daarom blijft Francisca thuis om voor haar jongste kinderen te zorgen. Ze krijgt een (beperkte) werkloosheidsuitkering. Francisca zou nochtans graag gaan werken. Ze mist collega's en volwassenen om mee te praten. Ze voelt zich nutteloos.

- Vind je kinderopvang belangrijk?
- Moeten ouders zelf hun kinderen voltijds opvoeden?

UITLEG:

BETAALBARE KINDEROPVANG voorzien, biedt veel voordelen voor vrouwen en voor de overheid. Dat blijkt uit het voorbeeld van Quebec. Wanneer meer vrouwen werken, zijn ze economisch onafhankelijker van mannen én vloeit er meer geld naar de staatskas.

Bovendien is het bijna onmogelijk geworden om als gezin nog rond te komen met één gemiddeld loon. In enkele Belgische steden (zoals Antwerpen) is er een groot tekort aan betaalbare kinderopvang volgens inkomenstarief. Dit betekent dat je een prijs betaalt die rekening houdt met jouw loon.

- In Denemarken kiest de overheid volop voor betaalbare kinderopvang voor kinderen vanaf 1 jaar. Er is gegarandeerd een plaats voor elk kind. Als je mama of papa wordt, krijg je het eerste jaar na de geboorte betaald verlof om bij je baby te blijven.

- Na 1 jaar mogen de kleintjes naar de kinderopvang. Daar begeleiden goed opgeleide en goedbetaalde kinderverzorgers, de kindjes in kleine groepen. In een Deense crèche vind je ook een kinesist, een logopedist en een kok.

BRONNEN:

Zie dossier "Even it up" p 107

<http://www.bruzz.be/nl/nieuws/brusselse-delegatie-verkent-kinderopvang-kopenhagen-paradijselijk-maar-niet-perfect>

<http://landelijkekinderopvang.blogspot.be/2011/02/gluren-bij-de-buren-kinderopvang-in.html>

OXFAM
Solidariteit

IN BIJLAGE

CASE STUDY 2:

Wat is...

...BELASTINGONTWIJKING? 'Belastingontwijking' is de term voor wettelijk toegelaten verlagingen van belastingverplichtingen.

Belastingen ontwijken is wettelijk mogelijk en dus niet illegaal, maar niettemin moreel niet correct.

...WINST? Het positieve verschil tussen de opbrengst en de kosten van een bedrijf. Natuurlijk streeft een bedrijf ernaar om winst te maken.

... EEN BELASTINGTARIEF? Het percentage belastingen dat een bedrijf moet betalen op de winst die het maakt. Maakt je bedrijf 100 euro winst en is het belastingtarief 32%, dan betaal je dus 32 euro belastingen.

...EEN AANDEELHOUDER? Mede-eigenaar van een bedrijf. Als aandeelhouder bezit je 1 of meerdere aandelen van het bedrijf. Wanneer het bedrijf winst maakt, krijgen de aandeelhouders een deel van de winst van het bedrijf (uitgekeerd als dividend).

CASE STUDY 6:

Absolute of relatieve armoede?

ABSOLUTE ARMOEDE betekent dat je leeft op de rand van het bestaanminimum. Het ontbreekt je aan eten, veilig drinkwater, sanitair, gezondheid, onderwijs, onderdak en informatie. Absolute armoede komt vooral voor in ontwikkelingslanden.

Bij **RELATIEVE ARMOEDE** worden de levensomstandigheden van een groep of persoon beoordeeld in verhouding met zijn omgeving. Het is dus een index voor inkomensongelijkheid. Relatieve armoede komt overal voor.